

Palestina – Israël

Werkgroep Rijnmond e.o.

**Christenen voor vrede
in Palestina**

Vooraf

De Palestina – Israël (PAIS) werkgroep¹ komt met deze 'Special' van de Nieuwsbrief omdat het inmiddels 70 jaar geleden (1948) is dat de staat Israël werd uitgeroepen. Voor de één is dat reden tot feest: Exodus; weg uit eeuwen van onderdrukking en vervolging, op weg naar een eigen thuis. Voor de ander is het: Nakbah (ramp) en de gedachtenis aan 70 jaar onderdrukking, verdrijving van huis en haard en dagelijkse verliezer zijn in een ongelijke strijd.

Wij roepen op tot een grotere betrokkenheid bij de mensen in dit deel van de wereld.

Dat doen we met dit themanummer van onze Nieuwsbrief, dat met name de relatie wil tonen tussen ons, christelijke Europeanen, en de mensen in Palestina. We geven daartoe de standpunten weer van de Protestantse Kerk Nederland, van de Rooms Katholieke Kerk en die van de Palestijnse christelijke kerken. Van deze laatsten is er een dringende vraag om hulp. Uiteraard zijn er ook de joodse en islamitische zienswijzen, maar die laten wij in dit verband buiten beschouwing.

Wij realiseren ons dat het een zeer ingewikkelde zaak is, maar wij schamen ons ernstig dat we zo weinig betrokkenheid met de situatie in Palestina aan de dag leggen. 'Waar waren wij in die 70 jaren?' en 'Waar willen we nu staan, nu we zien dat de verhouding tussen Israël en het Palestijnse volk uitzichtlozer lijkt dan ooit?'. Naast de genoemde standpunten van de kerken, is er een theologische onderbouwing opgenomen van wat wij, met de Bijbel in onze handen, menen dat menselijke omgang en vrede inhoudt.

We vragen u met ons dichterbij de mensen in Palestina te komen staan en na te denken over wat wij voor hen kunnen betekenen. Dit wordt nog eens explicieter gevraagd door de Palestijnse kerken met hun Kairos-document van december 2009.

Als christenen geloven we dat Gods plan om van deze wereld een leefbare plek te maken, begonnen is met de roeping van het joodse volk. De roeping om een samenleving te maken waar voor iedereen een plek is en waar de hoofdstad Jerusalem zal heten: ... stad van vrede.

Met alle schuld die we met ons eeuwenlange antisemitisme op ons hebben geladen, willen we nog eens **dringend vragen** na te denken over onze verhouding tot het joodse volk en de staat Israël. Daarbij willen we ons laten leiden door wat we van de jood Jezus van Nazareth hebben geleerd.

Index

1. Oproep Palestijnse kerken met het Kairos-document
2. Roepingen van de Protestantse Kerk in Nederland
3. De Rooms Katholieke Kerk – Verklaring van het Cairo-overleg 20 augustus 2014
4. Theologische visies – Bijbelse woorden in het heden
5. Slotwoord en perspectief

PA-IS; Palestina – Israël / vrede. Een werkgroep van kerkelijk betrokken mensen die via informatie-uitwisseling en het ondersteunen van kleinschalige initiatieven in de regio Rijnmond e.o. wil bijdragen aan bereiken van een rechtvaardige vrede voor de Israëliërs en de Palestijnen. Het accent ligt daarbij op de informatievoorziening over de situatie in de Palestijnse gebieden.

1. Oproep Palestijnse kerken met het Kairos-document

Het Kairosdocument van de Palestijnse christenen (samenvatting)

Volledige titel:

“Uur van de waarheid. Een woord van geloof, hoop en liefde uit het hart van het Palestijnse lijden”

Het document is geschreven door twintig Palestijnse christenen uit verschillende Palestijnse kerken en richt zich op medechristenen in een oproep aandacht te geven aan het onrecht en de onderdrukking in Palestina. In december 2009 is dit document ook aan de Nederlandse kerken aangeboden, met een appèl aan Nederlandse christenen om te erkennen dat Palestijnen een eigen plek hebben voor het aangezicht van God en de oproep om in actie komen voor een rechtvaardige vrede in Israël en Palestina.

Het Kairosdocument roept de internationale gemeenschap op om naast de verdrukten te gaan staan, de Palestijnen hun fundamentele mensenrechten te geven en de Israëliërs te bevrijden van het geweld dat hun bezetting teweegbrengt. Het roept christenen over de hele wereld op de uitleg van de Bijbel opnieuw te overwegen en een uitleg te vermijden die dient om de aantasting van de rechten van de Palestijnen op Bijbelse en theologische gronden te legitimeren.

Het bepleit economische sancties en boycot van Israël en creatieve actie met het doel het gesprek hierover te voeren en het beleid van kerken, politiek en bedrijfsleven te beïnvloeden.

De huidige werkelijkheid

- De scheidingsmuur.
- De blokkade van Gaza.
- De snelgroeiende Israëlische nederzettingen in bezet gebied.
- De Palestijnse vluchtelingen in de kampen.
- Verlies van toegang tot Jeruzalem, de heilige stad; ook voor christenen en moslims.
- Binnen de staat Israël zijn Palestijnen tweederangsburgers.
- Het aantal christenen in Palestina neemt af.
- Israëliërs zijn bang voor Palestijnen en zien hun optreden als een vorm van zelfverdediging.
- Deze dagelijkse (ongelijke) strijd leidt tot iedere dag nachtelijke huisdoorzoekingen, aanhoudende arrestaties (ook van kinderen) en tientallen doden en gewonden.
- De Palestijnen zijn verdeeld (o.a. Hamas in Gaza versus Fatah op de Westelijke Jordaanoever).

Een woord van geloof.

God heeft ons niet geschapen om elkaar te bestrijden, maar om elkaar te ontmoeten en elkaar lief te hebben en om het land met elkaar in vrede en met wederzijds respect op te bouwen. Het Woord van God mag niet worden gebruikt als een wapen om de Palestijnen te beroven van hun recht op een eigen land. De landbelofte (aan Israël) was nooit bedoeld als bewijs van eigendom, maar als voorspel tot een totale universele verlossing; het begin van het Koninkrijk Gods op aarde. Het Westen zocht wegen om de joden te compenseren voor het hun aangedane lijden in de Europese landen, maar deed dat ten koste van de Palestijnen en hun land. Men probeerde onrecht recht te zetten, maar creëerde zo een nieuw onrecht. Sommige theologen in het Westen proberen hiervoor een Bijbelse en theologische legitimering te geven. Maar nu lijden Palestijnse christenen als gevolg van verkeerde interpretaties van theologen. Iedere theologie die de bezetting legitimeert, schijnbaar gebaseerd op de Bijbel, is in strijd met de christelijke leer. (zie hierover meer in Theologische visies, elders in dit themanummer)

Een woord van hoop.

De Palestijnse christenen worden geïnspireerd door Paulus (Romeinen 8: 31,35,36,39): niets in de schepping zal ons kunnen scheiden van de liefde van God. Tekenen van hoop zijn de oecumenische beweging onder de verdeelde Palestijnse christenen, de interreligieuze dialoog met de moslims en de groeiende bewustwording onder vele kerken in de wereld. De Palestijnse kerken dragen een boodschap uit *van de kracht van de liefde*, in plaats van wraak.

Een woord van liefde.

Liefde is het aangezicht van God zien in ieder mens. Ieder mens is mijn broeder/zuster. Dat betekent dus niet dat onrecht geaccepteerd moet worden. Verzet tegen onrecht is legitiem, het is een recht en een plicht voor iedere christen. Christus leerde ons ook dat we geen kwaad met kwaad mogen vergelden. Dit is een moeilijk gebod. De Palestijnen kunnen zich verzetten door burgerlijke ongehoorzaamheid. Zij vragen buitenlandse organisaties te desinvesteren en om een economische boycot van alles wat de bezetter geld oplevert. Dit komt overeen met de logica van het geweldloze verzet. De Palestijnse christenen roepen op de waarheid over de bezetting niet langer te verdraaien door te beweren dat die nodig is in de strijd tegen terrorisme. De wortels van dit verzet liggen in het onrecht van de bezetting. Het verzet zal pas worden beëindigd als deze wortels worden verwijderd.

Boodschap aan broeders en zusters.

Wees standvastig in de hoop. Schilder moslims niet voortdurend af als vijanden of als terroristen. Zij zijn er, zoals alle mensen, om in vrede mee samen te leven en mee in dialoog te gaan.

Boodschap aan de kerken.

Kom tot berouw door fundamentalistische theologische opvattingen te herzien die bepaalde onrechtvaardige politieke opvattingen tegenover het Palestijnse volk ondersteunen. *God is noch bondgenoot noch tegenstander van de een in confrontatie met de ander.* 'Kom en zie!', ofwel bezoek de Palestijnse christenen. Veroordeel alle vormen van racisme of ze nu religieus (islamofobie) of etnisch (antisemitisme) geïnspireerd zijn.

Boodschap aan de internationale gemeenschap.

Stop met het meten met twee maten. Verwerp een selectieve toepassing van het internationale recht. Maak een start met economische sancties tegen Israël.

Boodschap aan joodse en moslimleiders.

Probeer uit te stijgen boven de politieke standpunten die tot dusverre gefaald hebben en ons nog altijd leiden op de weg van mislukking en onophoudelijk lijden.

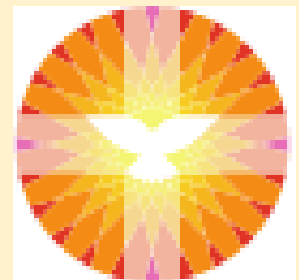
Boodschap aan Palestijnen en Israëliërs.

Hou op elkaar te ontkennen en stop agressie onder het mom van angst en veiligheid. Onderwijs kan hierbij een belangrijke rol spelen. Baseer een staat niet op religie, hetzij joods of islamitisch, maar laat de staat een staat zijn voor al zijn burgers. De toekomst van Jeruzalem zou die van Jesaja 2: 2 – 5 moeten zijn: "alle volken zullen daar samenstromen en geen volk zal nog het zwaard opnemen tegen een ander volk". Jeruzalem zou onverdeeld moeten zijn.

2. Roepingen van de Protestantse Kerk in Nederland

De Protestantse Kerk heeft verschillende en gelijkwaardige roepingen, die soms met elkaar botsen. Toch willen wij trouw blijven aan de volgende roepingen:

- de roeping om gestalte te geven aan de onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël,
- de diaconale roeping om solidair te zijn met hen die lijden onder onrecht, verdrukking en geweld,
- de oecumenische roeping om de existentiële band met andere christenen te zoeken en te bevorderen, inclusief Palestijnse christenen.

Conflict en verzoening

In de praktijk kunnen deze verschillende roepingen met elkaar in conflict zijn. Niet altijd maar vaak wel. In de Protestantse Kerk willen we met elkaar constructief en luisterend in gesprek zijn over het gehoor geven aan deze roepingen.

Trouw blijven aan deze roepingen èn hieraan gestalte geven betekent dat we een breed en evenwichtig palet aan organisaties en initiatieven ondersteunen die gesprek, ontmoeting en verzoening stimuleren. Zowel in Nederland, als in Israël en Palestina.

Zie: <https://www.protestantsekerk.nl/actueel/dossiers/israel-en-palestina/israel-palestina>

Beleid PKN.

De drie genoemde roepingen zijn vastgelegd in de Kerkorde, verder aangestipt in de visienota's van de Protestantse Kerken en beleidsmatig uitgewerkt in de IP-nota 'Het Israëlisch-Palestijns conflict in de context van de Arabische wereld van de Midden-Oosten' (zie bovenstaande 'link'). De Generale Synode heeft aan Kerk in Actie en aan Kerk & Israël opgedragen om hier uitvoering aan te geven.

3. De Rooms Katholieke Kerk

De kerk verwijst naar de "Verklaring van het Caïro-overleg van 20 augustus 2014" (breed overleg waarin de kerken, joden en moslims participeren):

'Voor ons, moslims, joden en christenen in Nederland, is godsdienst als een vuur. Je kan je eraan verwarmen, maar helaas zijn er ook mensen die religie gebruiken om brand te stichten. Op dit moment worden we opnieuw geconfronteerd met brandhaarden in het Midden-Oosten, waarbij religie een rol speelt. Maar het conflict tussen Israël en Hamas, tussen IS(IS) en de overheden van Syrië en Irak heeft daarnaast óók een politiek, maatschappelijk en sociaal karakter.

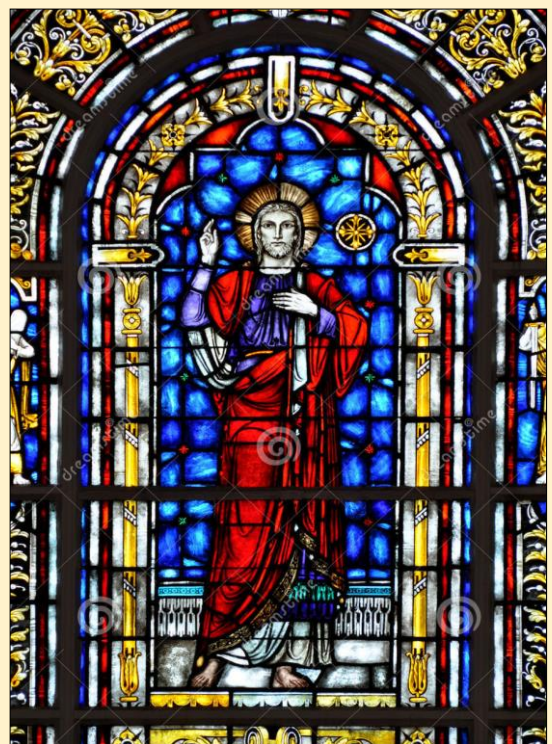
In het Caïro-overleg ontmoeten vertegenwoordigers van de drie monotheïstische godsdiensten elkaar regelmatig. Wij zijn ervan overtuigd dat de kernboodschap van jodendom, christendom en de islam de vrede dient. Wij zien onze medemensen op aarde als onze naasten die we moeten liefhebben en bijstaan. Wij wensen in Nederland onverkort vast te houden aan de beginselen van de democratische rechtstaat en het handhaven van mensenrechten. Daarom zijn wij voor vrijheid van meningsuiting, maar binnen de grenzen van de wet en veroordelen wij uitlatingen die het bestaansrecht van minderheden in dit land ter discussie stellen'.

Wat er in Israël en in Gaza gebeurt, is hartverscheurend. Wij zijn ons er van bewust dat sommige mensen in Nederland meer solidair zijn met Palestijnse burgers en anderen meer met de burgers in Israël. Wij vinden het belangrijk om dat in vrijheid kenbaar te kunnen maken, zonder elkaar te verketteren of tot zondebok te maken. Jodenhaat en islamofobie zijn hierbij beide ontoelaatbaar.

Naast dit conflict zien wij in het Midden-Oosten een grote interne machtsstrijd tussen verschillende groepen, waarvan het wrede geweld van IS(IS) de meest extreme uiting is. Dat onmenselijke geweld veroordelen wij. Binnen verschillende religieuze groepen wordt dan ook voortdurend gebeden om vrede en verzoening.

Als Caïro-overleg willen wij in Nederland een bijdrage blijven leveren aan het vergroten van de kennis van wat ons beweegt. Wie de ander kent, zal hem of haar niet verwensen. Wij doen dat door een permanente bezinning op wat wij vanuit de bronnen van onze religies kunnen bijdragen en door ideologieën te blijven ontmaskeren die zich wel van religieuze taal bedienen, maar intussen tot geweld oproepen.

Ondertekening: Contactorgaan Moslims en Overheid
Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap
Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom
Raad van Kerken in Nederland

4. Theologische visies op de 'landbelofte'

Israël-Palestina; de Bijbel als leidraad?

'Dit land geef ik aan jouw nakomelingen, van de rivier van Egypte tot aan de grote rivier, de Eufraat, het gebied van de Kenieten, Kenizzieten en Kadmonieten, de Hethieten, Perizieten en Refaieten, de Amorieten, Kanaänieten, Girgasieten en Jebusieten.'

Dat zegt de Heer tegen Abraham aan het eind van Genesis 15. En hij herhaalt die belofte aan Abrahams zoon Isaak en opnieuw aan Isaaks zoon Jakob, die Israël wordt genoemd, vanaf het moment dat hij met de Heer worstelde. Hij herhaalt de belofte ook aan Mozes en zijn volk in de woestijn.

'Er wacht jullie een land van melk en honing.'

Walter Brueggemann, een van de meest gerespecteerde theologen van dit moment als het gaat om kennis van het Oude Testament, verdedigde lang het recht van het joodse volk op een joodse staat op de Bijbelse gronden zoals hierboven geciteerd. Maar hij zegt ook dat het naïef en verkeerd is die landbelofte vandaag de dag kritiekloos toe te passen: *'Wie de Bijbel leest om zijn gelijk te halen, is per definitie on-Bijbels bezig en dat geldt helemaal voor wie de Bijbel leest om macht uit te oefenen. Want voor ieder standpunt, hoe tegengesteld ook, is er in de Bijbel een onderbouwing te vinden.'*

Walter Brueggemann
Uitverkoren volk?
Bijbellezende met het oog op het Israëlisch-Palestijns conflict

BOEKENCENTRUM

Deze visie heeft ook consequenties voor hoe je aankijkt tegen de wijze waarop Israël nu al vele jaren stap voor stap Palestijnen terugdringt op plaatsen waar ze nauwelijks bewegingsvrijheid genieten en waar iedere vorm van weerstand systematisch en met buitenproportioneel geweld wordt neergeslagen.

Luxe dorpen (Israëlische 'nederzettingen') en tuinbouwbedrijven omsingelen op de westelijke Jordaanoever de Palestijnse woonplaatsen steeds verder en drukken de oorspronkelijke bewoners daarmee terug in een soort getto's.

Wat zegt de Bijbel dan over omgaan met andere culturen, een kwestie zo oud als de mensheid zelf en dus ook in het leven van de Israëlieten? In het boek Ezra lezen we hoe het volk zich moet zuiveren van vreemde elementen, kort samengevat: weg met de buitenlanders!.

In het boek Ruth lezen we precies het tegenovergestelde: over hoe een buitenlandse vrouw, Ruth, de stammoeder wordt van Jezus zelf.

**En zo is de Bijbel nergens echt eenduidig.
De enige rode draad zijn gehoorzaamheid, recht en gerechtigheid.**

Israël-Palestina; Bijbelse woorden in het heden.

Daarop voortbordurend: stel dat de Heer die belofte van het land onvoorwaardelijk heeft gegeven. Dan staat tegenover die belofte de gehoorzaamheid die van het volk Israël gevraagd wordt; dat als je Zijn land bewoont, je ook de wet van de Heer moet naleven: 'Leef de geboden, de bepalingen en de wetten na die de Heer, uw God, u heeft voorgehouden en doe wat goed is in zijn ogen. Dan zal het u goed gaan en kunt u het land in bezit nemen dat hij uw voorouders onder ede heeft toegezegd,' zegt Mozes in Deuteronomium tegen het volk dat onderweg is in de woestijn.

En stel dat Israël het land is van rivier tot rivier? Daar woonden in Bijbelse tijden ook al meerdere volken. Wie, wat en waar precies is dan het volk waar het om gaat?

En als dat duidelijk is, is het niet juist ook aan hen dat de geboden zijn opgelegd om ze na te leven? Wie hoedt het recht, wie de gerechtigheid, wie zegt het na, al die tien geboden inclusief het laatste: 'Gij zult niet begeren, niets dat van uw naaste is?'

In dit verband is het verhaal van de wijngaard van Nabot uit de Nevie'iem, de profeten (1 Koningen 21), schrijnend actueel. Nabot weigert zijn grond te verkopen aan koning Nachab met als argument dat hij die van zijn voorouders heeft geërfd. Achabs vrouw Izebel laat Nabot doden en Achab neemt de grond in bezit. Waarop hij de toorn van de Heer over zichzelf en zijn familie afroept. De Heer die Achab overigens niet direct straft, maar het onheil over zijn koningshuis pas tijdens het leven van diens zoon zal voltrekken.

Of we nu de huidige Israëlische regering dit Oudtestamentische verhaal voorhouden of de wetten van Mozes; in alle gevallen is duidelijk dat de wijze waarop zij omgaat met de oorspronkelijke bewoners van het land dat de staat Israël sinds 1948 respectievelijk 1967 bezet daar niet alleen mee in strijd is, en ze mogelijk ook een eventuele straf voor latere generaties voor lief neemt.

En het maakt des te begrijpelijk dat steeds meer joodse organisaties, waaronder Een Ander Joods Geluid en Jewish Voice for Peace, duidelijk stelling nemen tegen de manier waarop het Israëlische leger optreedt tegen Palestijnse burgers die zich uitspreken tegen hun onderdrukkers.

Waar God naar de overtuiging van sommigen zijn beloftes waarmaakt, de woestijn zal bloeien en de verstrooiden zullen terugkeren uit alle windstreken der aarde, daarvoor wordt in Palestina het bestaan voorgoed verwoest. Kan en mag dat Gods gerechtigheid zijn?

→ Daarover moet het gesprek gaan. In alle kwetsbaarheid en zonder het woord antisemit voor de voeten geworpen te krijgen op het moment dat je vaststelt dat wat in Israël en Palestina gebeurt hoe dan ook niet te rechtvaardigen is. Bijvoorbeeld dat kinderen zonder vorm van proces gevangen worden gezet.

Ja, we hebben die vreselijke, onvoorstelbare joodse geschiedenis. Maar realiseren degenen die het beleid van de huidige staat Israël verdedigen zich niet dat zij hard op weg zijn de liberale democratie die mogelijk maakte dat Israël kon worden opgericht om zeep te helpen? Het land dat was bedoeld als een model? Als vertegenwoordiger van de mensheid? Het uitverkoren-zijn was en is een verantwoordelijkheid, en geen privilege!

Misschien lijkt het naïef, maar de oorspronkelijke bewoners hadden een mooie oplossing. Volgens het oudtestamentische ideaal was niet de koning de eigenaar van het land, maar het volk; verdeeld naar families. En elke vijftig jaar moest het bezit worden herverdeeld; het jubeljaar.

Zo beschouwd biedt de Bijbel, als je die toch wilt inzetten, misschien dan wel meer argumenten voor het aanspreken van de staat en de bevolking van Israël op hun huidige handelen en politiek, dan ertegen.

→ **Ook wij zijn geroepen tot gehoorzaamheid. En ook wij zijn geroepen recht en gerechtigheid te hoeden; hoe moeilijk dat soms ook is. Laten we de moed hebben te weigeren vijanden te zijn, met wie dan ook. Laten we de moed hebben onrecht aan te klagen, hoe moeilijk dat soms ook is.**

5. Slotwoord en perspectief

Nadat u dit themanummer heeft doorgebladerd of – zo hopen wij – aandachtig heeft gelezen, hopen wij uw belangstelling voor de problematiek te hebben gewekt en u gemotiveerd te hebben om met de oproepen vanuit Palestina of van kerkelijke en andere organisaties hier in Nederland verder te gaan. Daarom treft u op de volgende pagina verwijzingen (websites) aan naar organisaties en instellingen die u nader kunnen informeren over hetgeen in het Beloofde Land gaande is. Nederlandse, Palestijnse, Israëliëse en ook Internationale sites, waaronder die van de Verenigde Naties (www.unochaopt.org). Maar ook kritisch joodse organisaties, zoals van Een ander Joods Geluid, de Jewish Voice for Peace en het Breaking the Silence van Israëliëse militairen die zich niet langer kunnen verenigen met de bezetting en het hardhandig optreden tegen de Palestijnse bevolking.

Wij ervaren het als een grote last dat onze kerken, onze politici, maar ook bedrijven en instellingen niet veel meer doen om recht te doen aan de verdrukten, de vluchtelingen, de slachtoffers en de jongeren in de bezette Palestijnse gebieden. Onze medemensen, die zonder onze inzet geen perspectief hebben.

Wat doet u?

U vindt het ook ernstig wat zich allemaal afspeelt in Palestina en voelt zich betrokken.

U wilt meer doen, maar vindt het lastig zulke ingewikkelde problematiek te helpen sturen in een richting van vrede.

De PAIS-werkgroep wil iedereen helpen die pais wil bevorderen. We richten ons in eerste instantie op onze kerkelijke achterban. Niet omdat we daar een voorkeur voor hebben, maar omdat we weten dat veel christenen het moeilijk hebben met de plaats van de joden vanuit Bijbels perspectief. En bovendien voelen wij een extra verantwoordelijkheid omdat in deze kwestie de Thora, de Bijbel en de Kor`an bij elkaar komen.

Wij hebben geen kant en klare oplossing, maar zoeken het vooral in de bewustwording van meer mensen. Door meer mensen tot inzicht te brengen kunnen wij onze voortrekkers in de samenleving stimuleren hun invloed uit te oefenen in kerk, politiek of anderszins. Zij moeten zich gesteund weten vanuit de samenleving. Maar daarvoor moet de situatie bespreekbaar worden gemaakt; ook in de kerkelijke gemeenten.

→ **De PAIS-werkgroep** wil daartoe samen met u zoeken wij naar de vorm en de informatie via sprekers of films die het meest passend zijn. Er zijn veel organisaties die zich inzetten en veel kennis hebben. Zie hiervoor onderstaande verwijzingen naar de websites van organisaties en instellingen. Maar u kunt ook contact opnemen met de werkgroep via paiswerkgroeprijnmondeo@gmail.com .

Tenslotte eindigen we met enkele uitspraken van inspirators:

“Heb uw vijanden lief”

Jezus Christus, Rabbi uit Galilea (0 – 33);

“Verdraagzaamheid leidt tot vrede en onverdraagzaamheid tot verwarring en strijd”

Pierre Bayle, 'philosof de Rotterdam' (1647-1706);

“Het enige wat nodig is om het kwaad te laten zegevieren is dat goede mensen niets doen”

Edmund Burke, Iers filosoof en politicus (1729 -1797).

Organisaties die zich inzetten voor de vrede in Israël en Palestina.

- www.rightsforum.org
- www.sivmo.nl
- www.tentofnations.org
- www.nswas.nl
- www.yashebron.org
- www.dci-palestine.org
- www.vriendenvansabeelnederland.nl
- www.tadamun.nl
- www.kairos-sabeel.nl
- www.planteenolijfboom.nl
- www.unochaopt.org
- www.jewishvoiceforpeace.org
- www.palestinasolidariteit.be
- www.breakingthesilence.org.il
- www.docP.nl

Een *Ander* Joods Geluid

vóór Israël en Palestina, tegen bezetting en geweld

www.eajg.nl

Zie ook www.paisrijmond.nl, de website van de werkgroep. Naast de **Nieuwsbrieven** staan op deze site actualiteiten, een agenda, verwijzingen naar organisaties en artikelen met achtergrondinformatie over de Palestijnse kwestie. **De Nieuwsbrief ontvangen?** Meldt u aan: paiswerkgroeprijmondeo@gmail.com.

PAIS steunen? Wilt u het werk van de PAIS werkgroep steunen, maak dan uw bijdrage over op bankrekening NL 17 INGB 0005 45 0726 t.n.v. DC Pauluskerk, met vermelding PAIS.

Colofon

paiswerkgroeprijmondeo@gmail.com

www.paisrijmond.nl

<http://nl-nl.facebook.com/pages/PAIS-Rijnmond/204684222896052>